UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (yhdeksäs jaosto)

5 päivänä kesäkuuta 2025 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Sähkön sisämarkkinat – Asetus (EU) 2019/943 – Direktiivi (EU) 2019/944 – Soveltamisalat – Mittarin toimintahäiriön vuoksi virheellisesti mitattu sähkönkulutus – Laskutus arvioidun sähkönkulutuksen perusteella – Kuluttajien oikeudet – Direktiivi (EU) 2011/83 – Soveltamisala – Toimitus, jota ei ole tilattu

Asiassa C-310/24,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sofiyski rayonen sad (Sofian piirituomioistuin, Bulgaria) on esittänyt 22.4.2024 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 29.4.2024, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

YL

vastaan

”Elektrorazpredelitelni mrezhi Zapad” EAD,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja N. Jääskinen sekä tuomarit M. Condinanzi (esittelevä tuomari) ja R. Frendo,

julkisasiamies: A. Rantos,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– ”Elektrorazpredelitelni mrezhi Zapad” EAD, edustajinaan V. Bozhilov, A. Ganev ja A. Krastev, advokati,

– Euroopan komissio, asiamiehinään O. Beynet, D. Drambozova, I. Rubene ja T. Scharf,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: bulgaria.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sähkön sisämarkkinoista 5.6.2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/943 (EUVL 2019, L 158, s. 54) 18 artiklan 1, 7 ja 8 kohdan, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta 5.6.2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/944 (EUVL 2019, L 158, s. 125) 10 artiklan 4 kohdan, 46 artiklan 2 kohdan d alakohdan ja 59 artiklan 1 kohdan a alakohdan, kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta 25.10.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU (EUVL 2011, L 304, s. 64) 27 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat kotitalousasiakas YL ja ”Elektrorazpredelitelni mrezhi Zapad” EAD (jäljempänä ERM Zapad) ja jossa on riitautettu lasku, jonka määrä on laskettu arvioidun sähkönkulutuksen perusteella mittarin toimintahäiriön vuoksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2011/83

3 Direktiivin 2011/83 johdanto-osan 11 ja 25 perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”(11) Tämän direktiivin ei pitäisi rajoittaa niiden unionin säännösten soveltamista, jotka koskevat erityisaloja kuten – – sähkön ja maakaasun sisämarkkinoita.

– –

(25) Kaukolämpösopimusten olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan, samoin kuin veden, kaasun tai sähkön toimittamista koskevien sopimusten. – –”

4 Direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan siinä vahvistetuin edellytyksin ja siinä säädetyssä laajuudessa elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisiin sopimuksiin. Sitä sovelletaan myös veden, kaasun, sähkön tai kaukolämmön toimittamista koskeviin, myös julkisten palveluntarjoajien kanssa tehtäviin sopimuksiin, jos kyseisiä hyödykkeitä toimitetaan sopimuksen perusteella.”

5 Direktiivin 27 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Kuluttaja on vapautettu vastasuoritusvelvollisuudesta tapauksissa, joissa on kyse sellaisesta tavaroiden, veden, kaasun, sähkön, kaukolämmön tai digitaalisen sisällön toimituksesta tai sellaisesta palvelun suorituksesta, jota ei ole tilattu ja joka on [sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta 11.5.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/29/EY (EUVL 2005, L 149, s. 22)] 5 artiklan 5 kohdan ja

liitteessä I olevan 29 kohdan nojalla kielletty. Tällaisissa tapauksissa se, että kuluttaja ei reagoi toimitukseen tai suoritukseen, jota ei ole tilattu, ei merkitse tarjouksen hyväksymistä.”

Asetus 2019/943

6 Asetuksen 2019/943 18 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. Verkonhaltijoiden verkkoon pääsystä perimien maksujen, mukaan lukien verkkoon liittämisestä perittävät maksut, verkon käyttömaksut ja soveltuvin osin verkon vahvistamiseen liittyvät maksut, on oltava kustannuksia vastaavia ja avoimia, niissä on otettava huomioon tarve turvata verkon käyttövarmuus ja joustavuus, niiden on vastattava todellisia kustannuksia, sikäli kuin nämä ovat verrattavissa tehokkaan ja rakenteeltaan vastaavan verkonhaltijan kustannuksiin, ja niitä on sovellettava syrjimättömästi. Maksut eivät saa sisältää asiaan liittymättömiä kustannuksia, joilla tuetaan niihin liittymättömiä toimintapoliittisia tavoitteita.

Verkkomaksujen määrittämiseksi käytetyllä menetelmällä on neutraalisti tuettava koko järjestelmän tehokkuutta pitkällä aikavälillä asiakkaille ja tuottajille annettavien hintasignaalien kautta, ja sitä on erityisesti sovellettava tavalla, joka ei aiheuta myönteistä tai kielteistä syrjintää jakelutasolla ja siirtotasolla verkkoon liitetyn tuotannon välillä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta [energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta 25.10.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/27/EU (EUVL 2012, L 315, s. 1)] 15 artiklan 1 ja 6 kohdan ja kyseisen direktiivin liitteessä XI säädettyjen perusteiden soveltamista. Verkkomaksut eivät saa syrjiä myönteisesti tai kielteisesti energian varastointia tai aggregointia, eivätkä ne saa luoda pidäkkeitä omalle tuotannolle, omalle kulutukselle eivätkä kulutusjoustoon osallistumiselle. Maksut eivät saa olla sidoksissa etäisyyteen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 3 kohdan soveltamista.

– –

7. Jakelutariffien on vastattava kustannuksia, niissä on otettava huomioon verkon käyttäjien, myös aktiivisten asiakkaiden, jakeluverkon käyttö. Jakelutariffit voivat sisältää verkkoliitäntäkapasiteettiin liittyviä osatekijöitä, ja ne voidaan eriyttää verkon käyttäjien kulutus- tai tuotantoprofiilien mukaan. Jos jäsenvaltiot ovat toteuttaneet älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönoton, sääntelyviranomaisten on harkittava ajan mukaan eriytettyjä verkkotariffeja asettaessaan tai hyväksyessään siirtotariffeja ja jakelutariffeja tai niiden menetelmiä [direktiivin 2019/944] 59 artiklan mukaisesti, ja ajan mukaan eriytettyjä verkkotariffeja voidaan tapauksen mukaan ottaa käyttöön siten, että niissä otetaan huomioon verkon käyttö, loppukäyttäjien kannalta avoimella, kustannustehokkaalla ja ennakoitavissa olevalla tavalla.

8. Jakelutariffeihin sovellettavien menetelmien on tarjottava jakeluverkonhaltijoille kannustimia verkkojensa mahdollisimman kustannustehokasta käyttöä ja kehittämistä varten, myös palvelujen hankinnan kautta. Tätä varten sääntelyviranomaisten on tunnustettava asiaan liittyvät kustannukset hyväksyttäviksi, sisällytettävä kyseiset kustannukset jakelutariffeihin, ja ne voivat ottaa käyttöön suorituskykytavoitteita, jotta jakeluverkonhaltijoille tarjotaan kannustimia parantaa verkkojensa tehokkuutta, myös edistämällä energiatehokkuutta, joustavuutta ja älykkäiden verkkojen ja älykkäiden mittausjärjestelmien kehittämistä.”

Direktiivi 2019/944

7 Direktiivin 2019/944 johdanto-osan 83 perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”Sääntelyviranomaisten olisi varmistettava, että siirtoverkonhaltijat ja jakeluverkonhaltijat toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet verkkonsa häiriönsietokyvyn ja joustavuuden parantamiseksi. Tätä varten niiden olisi seurattava siirtoverkonhaltijoiden ja jakeluverkonhaltijoiden suoritustasoa käyttäen indikaattoreina esimerkiksi näiden verkonhaltijoiden kykyä käyttää johtoja niiden dynaamisella kuormitusmitoituksella, sähköasemien etäseurannan ja reaaliaikaisen valvonnan kehitystä, verkkohävikin vähenemistä sekä sähkökatkosten tiheyttä ja kestoa.”

8 Direktiivin 10 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Loppuasiakkaille on annettava ajoissa tieto kaikista sopimusehtojen muuttamista koskevista aikomuksista ja niille on tiedotettava niiden oikeudesta irtisanoa sopimus saadessaan tietää ehtojen muuttuvan. Toimittajien on ilmoitettava avoimella ja ymmärrettävällä tavalla loppuasiakkailleen suoraan toimitushintojen muutokset sekä muutoksen syyt, edellytykset ja laajuus asianmukaisena ajankohtana, kuitenkin viimeistään kaksi viikkoa ja kotitalousasiakkaiden kohdalla kuukautta ennen ajankohtaa, jona muutokset tulevat voimaan. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että loppuasiakkaat voivat vapaasti irtisanoa sopimuksen, jos ne eivät hyväksy uusia sopimusehtoja tai toimitushinnan muutoksia, joista toimittaja on niille ilmoittanut.”

9 Kyseisen direktiivin 46 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sähkönsiirtotoimintaan on 40 artiklassa lueteltujen tehtävien lisäksi kuuluttava ainakin seuraavat tehtävät:

– –

d) kaikkien siirtoverkkoon liittyvien maksujen kerääminen, mukaan lukien verkkoon pääsyä koskevat maksut, häviöenergia ja maksut lisäpalveluista;

– –”

10 Saman direktiivin 59 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Sääntelyviranomaisen tehtävänä on

a) vahvistaa tai hyväksyä avointen kriteerien mukaisesti siirto- tai jakelutariffit tai niiden laskentamenetelmät tai molemmat;

– –”

Bulgarian oikeus

11 Komisia za energiyno i vodno reguliranen (energia- ja vesialan sääntelyviranomainen, Bulgaria), joka on direktiivissä 2019/944 tarkoitettu Bulgarian sääntelyviranomainen, antamien sähkön määrän mittausta koskevien sääntöjen (Pravila za izmervane na kolichestvoto elektricheska energia, jäljempänä PIKEE) 50 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Jos metrologisen tarkastuksen yhteydessä todetaan, ettei kaupallinen mittauslaite mittaa tai että sillä suoritettavien mittausten yhteydessä todetaan virheitä, jotka ylittävät sallitut rajat, asianomaisen sähköverkon haltijan on laskettava sähkön määrä siitä päivästä, jona mittauksen on todettu puuttuvan taikka mittaustuloksen on todettu olevan virheellinen tai epätarkka, edellisen suoritetun tarkastuksen päiväykseen asti; tämän jakson kesto ei saa olla yli kolme kuukautta, ottaen huomioon, että

a) jos kyseessä on kaupallinen mittauslaite, jolla suoritetuissa mittauksissa on sallitun virheen ylittävä virhe, siirretyn sähkön määrä lasketaan oikaisemalla mitatut määrät kaupallisen mittauslaitteen tarkkuusluokka huomioon ottaen vahvistetun virheen avulla

b) jos kyseessä on kaupallinen mittauslaite, joka ei ole suorittanut mittauksia, sähkön määrä lasketaan siten, että sen arvioidaan olevan päivittäin kunkin asiakkaan osalta yksi kolmasosa mittauslaitteiston läpivirtauksesta kahdeksan tunnin ajan.

– –”

12 PIKEE:n 52 §:n sanamuoto on seuraava:

”(1) Jos kaupallisissa mittauslaitteissa on tekninen häiriö, joka johtaa siihen, että mittauslaitteiston kautta kulkevan käytetyn sähkön määrää ei voida mitata, ja jos tarkastuksen tai mittarinluvun yhteydessä ei ole havaittu ulkoista toimenpidettä, laitteiston kautta kulkevan sähkön määrä lasketaan seuraavassa etusijajärjestyksessä:

– –

2. asiakkaan jonkin aikaisemman tilikauden aikana kuluttaman sähkön ja asiakkaan edellisen vuoden vastaavan mittauskauden aikana kuluttaman sähkön aritmeettinen keskiarvo

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

13 YL omistaa sähkönjakeluverkkoon liitetyn ja sähkömittarilla varustetun talon. Tämä mittari on sijoitettu kadulle asennettuun metalliseen koteloon, ja pääsy mittarille on rajoitettu ERM Zapadin työntekijöille.

14 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että ERM Zapadin 10.4.2023 paikan päällä tekemän tarkastuksen yhteydessä todettiin, ettei mittari toiminut, vaikka siinä ei ollut mitään näkyvää häiriötä ulko- tai sisäpuolella. Mittari irrotettiin ja lähetettiin tarkastettavaksi Bulgarski institut po metrologialle (Bulgarian metrologialaitos), joka totesi, ettei se täyttänyt standardoituja

metrologisia ja teknisiä vaatimuksia ja että näin ollen YL:n sähkönkulutusta ei ollut voitu mitata asianmukaisella tavalla. On myös osoitettu, että 10.4.2023 tehtyä mittarintarkastusta edeltänyt tarkastus oli tehty 14.3.2018.

15 Ennakkoratkaisupyynnössä todetaan myös yhtäältä, että koska todellista sähkönkulutusta ei ollut kirjattu asianmukaisesti, ERM Zapad laati 2 058,26 Bulgarian levin (BGN) (n. 1 000 euroa) suuruisen laskun, joka vastasi kulutusta, jonka määräksi oli PIKEE:n mukaisesti arvioitu 3 168 kilowattituntia (kWh) ajanjaksolta 11.1.2023–10.4.2023 (jäljempänä riidanalainen lasku). Siinä todetaan toisaalta, että tästä kulutuksesta maksettavaksi tuleva summa on laskettu kyseisenä jaksona voimassa olleen sähkön päivähinnan, joka on yöhintaa korkeampi, mukaan.

16 YL riitautti riidanalaisen laskun Sofiyski rayonen sadissa (Sofian piirituomioistuin, Bulgaria), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, nostamallaan kanteella, ja hän väitti, että hänen oli mahdotonta tietää, ettei mittari toiminut, koska hänellä ei ollut pääsyä mittarille. Hän riitautti myös ajanjakson, jonka osalta arvioitu sähkönkulutus on laskettu.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin selittää, että PIKEE:llä säännellään kuluttajan maksettavaksi tulevan sähkön määrän laskentamenettelyä ja laskutapoja tilanteessa, jossa sähkönkulutusta ei ole mitattu asianmukaisesti.

18 Kyseinen tuomioistuin katsoo ensinnäkin, että jos mittari ei toimi asianmukaisesti ja kun asiassa ei ole havaittu ulkoista toimenpidettä kuluttajan toimesta, tämä laskutoimitus suoritetaan muun muassa PIKEE:n 52 §:n mukaisesti, jossa sallitaan, että sähkön toimittaja voi ottaa huomioon arvioidun sähkönkulutuksen. Seuraavaksi se katsoo, että jos tariffikytkimessä eli kellossa, joka määrittää päivä- ja yösähköjärjestelmän, on vika, kyseinen laskutoimitus suoritetaan PIKEE:n merkityksellisten säännösten perusteella. Perusteettoman edun käsitteeseen tukeutuen PIKEE:istä kuvastuu olettama, jonka mukaan kuluttaja on käyttänyt tietyn määrän energiaa tietyn sellaisen jakson aikana, jonka kesto riippuu siitä, minä ajankohtana sähkön toimittaja tai jakeluverkon haltija on havainnut mittarin teknisen häiriön, tiettyyn hintaan, joka on joko yö- tai päivähinta. Lopuksi se katsoo, että kyseiset säännökset liittyvät siis sähköön, joka on kulutettu mutta jonka määrää ei ole mitattu ja jonka katsotaan olevan siirtoverkonhaltijalle muodostuvaa tappiota, jonka kustannuksista kuluttajan on vastattava.

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että direktiivin 2019/944 johdanto-osan 83 perustelukappaleessa otetaan käyttöön periaate, jonka mukaan hävikkiä on vähennettävä sähkönjakeluverkosta ja joka on osa energiatehokkuuden yleistä periaatetta, ja periaate, jonka mukaan sähkönsiirtoverkon haltijoiden on tosiasiallisesti otettava käyttöön etäluenta ja valvottava verkkoa.

20 Se korostaa tässä yhteydessä, että kyseisen direktiivin 46 artiklan 2 kohdan d alakohdassa säädetään, että sähkönsiirtotoimintaan on kuuluttava maksut häviösähköstä ja että asetuksen 2019/943 18 artiklan 8 kohdan mukaan jäsenvaltion sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä verkon käyttö- ja kehittämiskustannukset ja sisällytettävä ne jakelutariffeihin, jotta verkonhaltijoita kannustetaan parantamaan verkkojensa tehokkuutta ja rajoittamaan häviösähköä energiatehokkuuden vuoksi.

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii tältä osin, mitä merkitsee direktiivin 2019/944 46 artiklan 2 kohdan d alakohdassa ja asetuksen 2019/943 18 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu ilmaisu ”maksut häviösähköstä”. Se pohtii, kuuluuko tähän ilmaisuun sellaisen sähkön

laskutus, joka on kulutettu mutta jota ei ole mitattu asianmukaisesti mittarin toimintahäiriön vuoksi, riippumatta siitä, johtuuko toimintahäiriö kuluttajan toimenpiteistä vai ei, kun sähkön toimittaja tai jakeluverkon haltija eivät ole korjanneet tätä toimintahäiriötä ajoissa.

22 Kyseinen tuomioistuin korostaa myös, että asetuksella 2019/943 on otettu käyttöön periaate, jonka mukaan oikeasuhteisuuden takaamiseksi hintoihin on sisällytettävä kustannukset, mikä voisi käytännössä johtaa siihen, että supistettaisiin näiden verkonhaltijoiden velvollisuutta lisätä verkkojensa tehokkuutta vähentämällä niiden kustannuksia, kuten pääasian olosuhteet sen mukaan osoittavat.

23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa käsiteltävässä asiassa, että vuosina 2018–2023 kyseessä olevaa mittaria ei tarkastettu kertaakaan ja että ERM Zapad laati 12.4.2023, kun mittarin rikkoutuminen oli todettu tarkastuksen yhteydessä, laskun, jonka tarkoituksena oli kattaa kustannukset, joita sille oli aiheutunut energiasta, jonka se oli toimittanut mutta jota ei ollut mitattu. Sama tuomioistuin pohtii, voidaanko tämä häviösähkö jättää kuluttajan maksettavaksi, jos sähkön toimittaja, siirtoverkonhaltija tai jakeluverkonhaltija ei ole ajoissa korjannut mittarin toimintahäiriöstä aiheutunutta ongelmaa.

24 Toiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muistuttaa, että direktiivin 2019/944 59 artiklan 1 kohdan a alakohdassa annetaan sääntelyviranomaiselle toimivalta vahvistaa tai hyväksyä siirto- ja jakelutariffit tai niiden laskentamenetelmät taikka molemmat.

25 Se pohtii, sallitaanko kyseisessä säännöksessä kansallinen säännöstö, jossa verkonhaltijan kustannukset sisällytetään näihin tariffeihin silloin, kun ne vastaavat energiaa, joka on toimitettu ja kulutettu mutta joka on jäänyt mittaamatta tai joka on mitattu epätarkasti mittarin toimintahäiriön vuoksi, kun otetaan huomioon periaate, jonka mukaan kyseiset tariffit tai niiden laskentamenetelmät on vahvistettava avoimien perusteiden mukaisesti.

26 Kolmanneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että asetuksen 2019/943 18 artiklan 1 ja 7 kohdassa asetetaan kuluttajalle velvollisuus maksaa siirtoverkonhaltijalle maksuja, jotka vastaavat kyseisen verkon kustannuksia, ja säädetään, että kustannuksissa on otettava huomioon jakeluverkon käyttö.

27 Kyseinen tuomioistuin pohtii, millä tavalla täten tarkoitetuissa kustannuksissa on otettava huomioon jakeluverkon käyttö ja onko tässä yhteydessä kustannusten määrittäminen arvioperusteisesti hyväksyttävää.

28 Neljänneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muistuttaa, että on kiistatonta, että pääasian asianosaiset ovat sopimussuhteessa sähkön toimittamiseksi kyseessä olevaan tilaan, ja katsoo, että direktiiviä 2011/83 sovelletaan sen 3 artiklan mukaisesti sähkön toimittamista koskeviin sopimuksiin, ja se pohtii näin ollen, vapautetaanko kyseisen direktiivin 27 artiklassa kuluttaja velvollisuudesta maksaa sähköntoimittajalle summat, jotka ylittävät tosiasiallisesti kulutetun sähkön määrät, jos mittauslaitteessa on toimintahäiriö.

29 Viidenneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, että direktiivin 2019/944 10 artiklan 4 kohdassa edellytetään, että sähköntoimittaja ilmoittaa loppuasiakkailleen kaikista toimitushinnan muutoksista. Se pohtii, sallitaanko tässä säännöksessä, että kansallisessa lainsäädännössä valtuutetaan toimittaja tai verkonhaltija laskemaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa sähkön hinta ja määrä uudelleen.

30 Tässä tilanteessa Sofiyski rayonen sad on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [direktiivin 2019/944] 46 artiklan 2 kohdan d alakohdassa ja [asetuksen 2019/943] 18 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua käsitettä ’maksut, mukaan lukien – – häviöenergia’ tulkittava siten, että siihen sisältyy myös kulutettu sähkö, jota mittauslaite ei kuitenkaan ole mitannut, jos se, ettei kuluttajan sähkönkulutusta ole mitattu tai että se on mitattu virheellisesti,
a) johtuu ulkoisesta toimenpiteestä
b) ei johdu ulkoisesta toimenpiteestä

ja jos verkonhaltija tai sähköntoimittaja ei ole korjannut ajoissa syytä tähän, jolloin laskutus perustuu ’arvioituun’ sähkön määrään lainsäädännössä vahvistetulta ajanjaksolta, jonka päättyminen riippuu siitä, milloin sähköntoimittaja on havainnut teknisen häiriön?

2) Onko [direktiivin 2019/944] 59 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista sääntelyviranomaisen velvollisuutta tulkittava siten, että periaatetta, jonka mukaan sääntelyviranomaisen on vahvistettava avoimien perusteiden mukaisesti siirto- tai jakelutariffit tai niiden laskentamenetelmät, noudatetaan, jos tariffi kattaa jakeluverkonhaltijan kustannukset siinä tapauksessa, että mittauslaitteessa on häiriö (se ei mittaa kulutusta tai siinä on tekninen toimintahäiriö), sen määrän osalta, joka vastaa häviöenergian arvioitua määrää arvioituna ajanjaksona, jos laitteen rikkoutuminen
a) johtuu ulkoisesta toimenpiteestä
b) ei johdu ulkoisesta toimenpiteestä

ja jos mittauslaitteen omistava jakeluverkonhaltija tai sähköntoimittaja ei korjannut ajoissa syytä tähän?

3) Onko [asetuksen 2019/943] 18 artiklan 1 ja 7 kohtaa tulkittava siten, että siinä sallitaan kansallinen lainsäädäntö, jossa vahvistetaan kuluttajan käyttämän sähkön kustannukset arviointijaksolta arvioidun sähkönkulutuksen perusteella tarkistamatta kuluttajan tosiasiallisesti kuluttamaa sähkön määrää, jos mittauslaitteessa on ongelma, joka
a) johtuu ulkoisesta toimenpiteestä
b) ei johdu ulkoisesta toimenpiteestä?

4) Onko [direktiivin 2011/83] 27 artiklaa tulkittava siten, että kuluttajan on maksettava arvioitu sähkön määrä arviointijaksolta, jos mittauslaite ei näytä tosiasiallista sähkönkulutusta, jos mittauslaite sijaitsee kuluttajan kiinteistön ulkopuolella ja jos se, että mittauslaitteella ei voida näyttää kulutusta,
a) johtuu ulkoisesta toimenpiteestä
b) ei johdu ulkoisesta toimenpiteestä?

5) Onko direktiivin [2019/944] 10 artiklan 4 kohtaa tulkittava siten, että siinä sallitaan kansallinen lainsäädäntö, jossa sähköntoimittaja tai jakeluverkonhaltija valtuutetaan laskemaan sähkön määrä uudelleen korvaamalla sen arvioidulla sähkön määrällä, joka on kulutettu arviointijakson aikana, jos mittauslaite ei mittaa sähkönkulutusta asianmukaisesti, se sijaitsee kuluttajan tavoittamattomissa ja jos se, että mittauslaitteella ei voida näyttää kulutusta,
a) johtuu ulkoisesta toimenpiteestä
b) ei johdu ulkoisesta toimenpiteestä?”

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

31 ERM Zapad väittää ensinnäkin yhtäältä, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on rikkonut kansallista oikeutta, kun se on antanut ennakkoratkaisupyynnön sisältävän määräyksen noudattamatta ensin kontradiktorista periaatetta. Toisaalta se kyseenalaistaa tietyt kyseisen tuomioistuimen tekemät tosiseikkoja koskevat toteamukset, joiden virheellisyydestä on seurannut lähinnä, että tällä pyynnöllä ei ole mitään yhteyttä pääasian asianosaisten välisiin oikeussuhteisiin. Se katsoo erityisesti, että – toisin kuin kyseisestä määräyksestä ilmenee – ERM Zapadilla on yksinomaan jakeluverkonhaltijan asema. Sen ja YL:n välillä ei ole sen mukaan minkäänlaista sopimussuhdetta, joka koskee sähkön toimittamista, eikä sen mukaan tällaisen sopimussuhteen olemassaoloon ole myöskään vedottu.

32 Seuraavaksi ERM Zapad katsoo, että pääasian kohteen ja unionin oikeuden välillä ei ole mitään yhteyttä. Yhtäältä ensimmäisestä, toisesta, kolmannesta ja viidennestä kysymyksestä, jotka koskevat asetuksen 2019/943 ja direktiivin 2019/944 tulkintaa, on nimittäin todettava, että pääasian olosuhteet eivät kuulu näiden säädösten soveltamisalaan. Toisaalta ERM Zapad katsoo neljännestä kysymyksestä, joka koskee direktiivin 2011/83 tulkintaa, että kyseisen direktiivin johdanto-osan 11 ja 25 perustelukappaleen mukaan sähkönjakelu, toisin kuin sähkön toimittaminen, ei kuulu kyseisen direktiivin soveltamisalaan.

33 Se väittää myös, että esitetyt kysymykset eivät ole merkityksellisiä pääasian ratkaisemista varten. Koska suoritetut tarkastukset ovat nimittäin osoittaneet, että mittarin turvatekijät olivat vahingoittuneet, nämä kysymykset on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin ne koskevat tilannetta, jossa laitteen toimintahäiriö ei ole ulkoisen toimenpiteen aiheuttama. Tällaisesta toimenpiteestä tai sen puuttumisesta riippumatta näihin kysymyksiin annettavilla vastauksilla ei ole sen mukaan merkitystä ratkaistaessa ainoaa kysymystä, joka pääasiassa nousee esiin ja joka koskee kyseessä olevan saatavan perustetta ja sen määrää. Saatava perustuu siihen, että YL on kuluttanut sähköä määrän, jota ei ole voitu mitata, maksamatta sitä, mistä on aiheutunut vahinkoa ERM Zapadille. Sen määrittämisellä, aiheutuuko tästä määrästä vahinkoa järjestelmälle vai voidaanko tämä tappio sisällyttää jakelutariffeihin, voi olla merkitystä menettelyssä, jossa ERM Zapad vaatisi kyseessä olevaa summaa kaikilta kuluttajilta taloudellisen rasituksen jakamisen yhteydessä sen vuoksi, että kaikkien kuluttajien eikä yhden ainoan asiakkaan, joka on käyttänyt sähköä mittaamatta jääneitä määriä, on maksettava yhteinen korvaus.

34 Ennakkoratkaisupyynnössä tarkoitettujen unionin oikeuden säännösten tulkinnasta ei myöskään ole mitään epäilystä, kun otetaan huomioon muun muassa direktiiviä 2019/944 ja asetusta 2019/943 edeltänyttä unionin lainsäädäntöä koskeva unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö.

35 Euroopan komissio toteaa, että ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, ettei mittariin ollut kohdistettu ulkoista toimenpidettä, ja että näin ollen siltä osin kuin viisi ennakkoratkaisukysymystä koskevat tilannetta, jossa tämän laitteiston toimintahäiriö on ollut ulkoisen toimenpiteen aiheuttama, nämä kysymykset ovat hypoteettisia ja ne on näin ollen jätettävä tutkimatta.

36 Sen selvittämiseksi, voidaanko käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyyntö ottaa tutkittavaksi, on ensinnäkin muistutettava yhtäältä, että kun otetaan huomioon unionin tuomioistuimen ja kansallisen tuomioistuimen välinen tehtävänjako, vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ennakkoratkaisumenettelyssä unionin tuomioistuimen asiana ei ole tutkia, onko ennakkoratkaisupyyntö esitetty tuomioistuinorganisaatiota ja oikeudenkäyntimenettelyä koskevien kansallisten oikeussääntöjen mukaisesti. Lisäksi unionin tuomioistuin on sidottu

kyseiseen päätökseen, jollei sitä ole kumottu kansallisessa lainsäädännössä mahdollisesti säädettyjä muutoksenhakukeinoja noudattaen (tuomio 21.12.2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

37 Näin ollen unionin tuomioistuimen tehtävänä ei ole ottaa tässä asiassa kantaa siihen, rikotaanko ennakkoratkaisupyynnössä mahdollisesti kansallisia menettelysääntöjä.

38 Toisaalta on myös muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yksinomaan kansallinen tuomioistuin on toimivaltainen määrittämään pääasian tosiseikat ja arvioimaan niitä. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin voi lausua yksinomaan unionin oikeuden tulkinnasta tai pätevyydestä kansallisen tuomioistuimen kuvaaman tosiseikaston ja oikeudellisen tilanteen valossa, jotta se voisi antaa kansalliselle tuomioistuimelle asian ratkaisemisen kannalta hyödyllisiä ohjeita (ks. vastaavasti tuomio 16.3.1978, Oehlschläger, 104/77, EU:C:1978:69, 4 kohta ja tuomio 24.10.2019, Belgian valtio, C-35/19, EU:C:2019:894, 28 kohta). Vaikka siis pääasian asianosainen kiistäisi ennakkoratkaisupyyntöön sisältyvät tosiseikat, esitettyihin kysymyksiin on vastattava ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämien seikkojen perusteella (ks. vastaavasti tuomio 20.3.2025, Sumitomo Chemical Agro Europe, C-809/23, EU:C:2025:195, 42 ja 43 kohta).

39 Unionin tuomioistuimen tehtävänä ei siis ole ottaa kantaa ennakkoratkaisupyynnössä esitettyihin tosiseikkoja koskeviin toteamuksiin, joiden paikkansapitävyyden ERM Zapad on kyseenalaistanut.

40 Toiseksi esitettyjen kysymysten merkityksellisyydestä asian ratkaisun kannalta on muistutettava yhtäältä, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa pääasia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kyseisen asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Tästä seuraa, että kansallisten tuomioistuinten esittämillä kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta ja että unionin tuomioistuin voi kieltäytyä ratkaisemasta näitä kysymyksiä ainoastaan silloin, jos on ilmeistä, että pyydetyllä tulkinnalla ei ole mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 21.12.2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että vaikka pääasian asianosaiset eivät ole yhtä mieltä pääasian luonteesta ja kohteesta, kumpikaan niistä ei kyseenalaista pääasian oikeusriidan aitoutta, joka lisäksi käy selvästi ilmi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toteamuksista, jotka esitetään tiivistetysti tämän tuomion 13–18 kohdassa. Lisäksi näistä samoista toteamuksista ilmenee, että unionin tuomioistuimelle unionin oikeuden tulkinnasta esitetyt kysymykset eivät ole selvästi vailla yhteyttä pääasian tosiseikkoihin ja kohteeseen.

42 On kuitenkin korostettava, että ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on esittänyt viisi ennakkoratkaisukysymystään kahteen sellaiseen vaihtoehtoiseen tosiseikkoja koskevaan tilanteeseen liittyen, joita ovat tilanne, jossa kyseessä olevan mittarin toimintahäiriö on ulkoisen toimenpiteen aiheuttama, ja tilanne, jossa tämä toimintahäiriö ei ole ulkoisen toimintahäiriön aiheuttama.

43 Ennakkoratkaisupyynnössä todetaan kuitenkin yksiselitteisesti, että mainittu toimintahäiriö ei johtunut ulkoisesta toimenpiteestä.

44 Näin ollen siltä osin kuin kysymykset koskevat tilannetta, joka ei vastaa pääasiassa kyseessä olevaa tosiasiallista tilannetta, sellaisena kuin se on kuvattu ennakkoratkaisupyynnössä, eli tilannetta, jossa mittarin toimintahäiriö on ulkoisen toimenpiteen aiheuttama, nämä kysymykset ovat hypoteettisia ja ne on näin ollen jätettävä tutkimatta.

45 Toisaalta ERM Zapad näyttää päättelevän, että ennakkoratkaisukysymykset on jätettävä tutkimatta, siitä, että pääasiassa kyseessä oleva tilanne ei kuulu asetuksen 2019/943, direktiivin 2019/944 eikä direktiivin 2011/83 soveltamisalaan.

46 On kuitenkin riittävää todeta, että kun – kuten käsiteltävässä asiassa – ei ole ilmeistä, ettei unionin oikeussäännön tulkitsemisella ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevan asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, väite, jonka mukaan kyseistä oikeussääntöä ei sovelleta pääasiassa, ei liity ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamiseen, vaan se koskee esitettyjen kysymysten aineellista arviointia (tuomio 28.10.2021, Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo, C-319/19, EU:C:2021:883, 25 kohta ja vastaavasti tuomio 24.7.2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 66 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

47 Kolmanneksi väitteestä, jonka mukaan unionin oikeuden tulkinnasta ei ole mitään epäselvyyttä muun muassa asiaa koskevan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön vuoksi, riittää, kun muistutetaan, että vaikka jokin oikeuskysymys olisikin ratkaistu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, kansallisilla tuomioistuimilla on edelleen mitä laajin oikeus saattaa asia unionin tuomioistuimen ratkaistavaksi, jos ne pitävät sitä tarkoituksenmukaisena, eikä se, että unionin tuomioistuin on jo tulkinnut säännöksiä ja määräyksiä, joiden tulkintaa pyydetään, estä unionin tuomioistuinta antamasta uutta ratkaisua (tuomio 6.10.2021, Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

48 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymykset on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin ne koskevat tilannetta, jossa kyseessä olevan mittarin toimintahäiriö on ulkoisen toimenpiteen aiheuttama.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

49 Ennakkoratkaisukysymyksillään, jotka on käsiteltävä yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen 2019/943 18 artiklan 1, 7 ja 8 kohtaa, direktiivin 2019/944 10 artiklan 4 kohtaa, 46 artiklan 2 kohdan d alakohtaa ja 59 artiklan 1 kohdan a alakohtaa sekä direktiivin 2011/83 27 artiklaa tulkittava siten, että jos kotitalousasiakkaan kuluttaman sähkön määrää ei ole voitu mitata asianmukaisesti mittarin toimintahäiriön vuoksi, tältä asiakkaalta voidaan laskuttaa arvioidun sähkönkulutuksen perusteella laskettu määrä.

50 Jotta näihin kysymyksiin voidaan antaa vastaus, on aluksi selvitettävä, kuuluvatko tällaisen toimintahäiriön oikeudelliset seuraukset kyseisen asetuksen ja näiden direktiivien soveltamisalaan.

51 Tältä osin on todettava ensinnäkin, että asetuksen 2019/943 18 artiklan 1, 7 ja 8 kohdassa, joita ensimmäinen ja kolmas kysymys koskevat, säädetään lähinnä, että verkonhaltijoiden verkkoon pääsystä perimien maksujen ja jakelutariffien on vastattava kustannuksia, niiden on oltava

avoimia ja niissä on otettava huomioon tarve turvata verkon käyttövarmuus ja joustavuus. Lisäksi jakelutariffeihin sisältyvät kustannukset, joita jakeluverkon haltijoille aiheutuu verkkojensa mahdollisimman kustannustehokkaasta käytöstä ja kehittämisestä.

52 Mikään näissä säännöksissä ei kuitenkaan anna aihetta katsoa, että ne koskisivat mittarin toimintahäiriön oikeudellisia seurauksia.

53 Toiseksi on korostettava direktiivin 2019/944 osalta ensinnäkin, että sen 10 artiklan 4 kohdassa, joka on viidennen kysymyksen kohteena, säädetään vain loppuasiakkaiden oikeudesta saada toimittajalta tieto kaikista sopimusehtojen muuttamista koskevista aikeista ja saada ajoissa ilmoitus kaikista toimitushinnan muutoksista.

54 Yhtäältä pääasiassa ei selvästikään ole kyse sopimukseen tehdystä muutoksista eikä etenkään hintojen mukauttamisesta, etenkin kun ERM Zapadin soveltamat säännöt on vahvistettu PIKEE:ssä.

55 Toisaalta direktiivin 2019/944 10 artiklan 4 kohdassa säädetty tiedonsaantioikeus koskee vain sopimusehtoja, jotka riippuvat osapuolten tahdosta ja joihin kuuluu erityisesti sähkön hinta, eikä se koske siirto- ja jakelutariffeja, joilla on tarkoitus maksaa siirtoverkonhaltijoille tai jakeluverkonhaltijoille korvaus verkon käytöstä ja jotka sääntelyviranomainen vahvistaa direktiivin 2019/944 59 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.

56 Toiseksi direktiivin 2019/944 46 artiklan 2 kohdan d alakohdasta, joka on ensimmäisen kysymyksen kohteena, olettaen, että sitä sovelletaan muunkaltaiseen yksikköön kuin siirtoverkonhaltijaan, kuten ilmeisesti ERM Zapadiin, on todettava, että siinä rajoitutaan sisällyttämään sähkönsiirtotoimintaan ”kaikkien siirtoverkkoon liittyvien maksujen kerääminen, mukaan lukien verkkoon pääsyä koskevat maksut, häviöenergia ja maksut lisäpalveluista”.

57 Sen lisäksi, että tässä säännöksessä ei viitata minkäänlaiseen häviösähköstä maksettavien maksujen käsitteeseen, joka mainitaan ensimmäisessä kysymyksessä, on ilmeistä, ettei siinä ole kyse mittarin toimintahäiriön oikeudellisista seurauksista.

58 Kolmanneksi kyseisen direktiivin 59 artiklan 1 kohdan a alakohdan, joka on toisen kysymyksen kohteena, mukaan sääntelyviranomainen vahvistaa tai hyväksyy avointen kriteerien mukaisesti siirto- ja jakelutariffit tai niiden laskentamenetelmät tai molemmat.

59 On todettava, että sen lisäksi, että pääasia ei koske PIKEE:ssä säädettyjen kriteerien tai laskentamenetelmien pätevyyttä eikä sitä, onko ERM Zapad noudattanut niitä vahvistaessaan riidanalaisessa laskussa mainitun summan, tämä summa ei vastaa siirto- tai jakelutariffia, jolla maksetaan korvaus siirto- tai jakeluverkkojen käytöstä, koska ERM Zapad vaatii tällä laskulla sellaisen summan maksamista, joka vastaa YL:n kuluttamaa sähköä, jota ei ole mitattu asianmukaisesti.

60 Kolmanneksi direktiivistä 2011/83 on todettava, että vaikka oletettaisiin, että – toisin kuin ERM Zapad väittää – kyseistä direktiiviä sovelletaan sähkönjakelutoimintaan, sen 27 artiklassa, josta neljännessä kysymyksessä on kyse, säädetään, että kuluttaja on vapautettu vastasuoritusvelvollisuudesta tapauksissa, joissa on kyse muun muassa sähkön toimituksesta, jota ei ole tilattu.

61 Kuten sekä ERM Zapad että komissio korostavat, jotta tätä säännöstä voitaisiin soveltaa, asian on oltava niin, ettei sähköntoimitusta ole tilattu. Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että YL on käyttänyt sähköä sellaisen sopimuksen perusteella, jonka pätevyyttä ei ole kiistetty, sellaisen jakson ajan, jona kyseinen mittari ei toiminut asianmukaisesti, joten ei voida katsoa, ettei YL tilannut kyseisen sähkön toimitusta; asian laita on näin riippumatta siitä, kuka on sähköntoimittajana.

62 Edellä esitetyn perusteella esitettyihin kysymyksiin on vastattava seuraavasti:

– Asetuksen 2019/943 18 artiklan 1, 7 ja 8 kohtaa sekä direktiivin 2019/944 10 artiklan 4 kohtaa, 46 artiklan 2 kohdan d alakohtaa ja 59 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että niissä ei säännellä sähkömittarin toimintahäiriön oikeudellisia seurauksia eivätkä ne siis ole sovellettavissa tilanteessa, jossa tällaisen toimintahäiriön vuoksi kotitalousasiakkaan kuluttaman sähkön määrää ei ole voitu mitata asianmukaisesti ja kyseiseltä asiakkaalta on laskutettu arvioitua sähkönkulutusta vastaava summa.

– Direktiivin 2011/83 27 artiklaa on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta tilanteessa, jossa kuluttajaa vaaditaan maksamaan voimassa olevan sopimuksen mukaisesti toimitettu sähkö, joka on kulutettu mutta jota ei ole mittarin toimintahäiriön vuoksi mitattu asianmukaisesti.

Oikeudenkäyntikulut

63 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (yhdeksäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Sähkön sisämarkkinoista 5.6.2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/943 18 artiklan 1, 7 ja 8 kohtaa, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta 5.6.2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/944 10 artiklan 4 kohtaa, 46 artiklan 2 kohdan d alakohtaa ja 59 artiklan 1 kohdan a alakohtaa

on tulkittava siten, että

niissä ei säännellä sähkömittarin toimintahäiriön oikeudellisia seurauksia eivätkä ne siis ole sovellettavissa tilanteessa, jossa tällaisen toimintahäiriön vuoksi kotitalousasiakkaan kuluttaman sähkön määrää ei ole voitu mitata asianmukaisesti ja kyseiseltä asiakkaalta on laskutettu arvioitua sähkönkulutusta vastaava summa.

2) **Kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta 25.10.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU 27 artiklaa**

on tulkittava siten, että

sitä ei sovelleta tilanteessa, jossa kuluttajaa vaaditaan maksamaan voimassa olevan sopimuksen mukaisesti toimitettu sähkö, joka on kulutettu mutta jota ei ole mittarin toimintahäiriön vuoksi mitattu asianmukaisesti.

Allekirjoitukset